

ΟΔΗΓΙΑ 92/91/ΕΟΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 3ης Νοεμβρίου 1992

περί των ελαχίστων προδιαγραφών για τη βελτίωση της προστασίας, της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων στις εξορυκτικές δια γεωτρήσεων βιομηχανίες (ενδέκατη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 118 Α,

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾, που υποβλήθηκε μετά από διαβούλευση με το μόνιμο όργανο για την ασφάλεια και την υγεία στα ανθρακωρυχεία και στις άλλες εξορυκτικές βιομηχανίες,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽²⁾,Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

ότι στο άρθρο 118 Α της συνθήκης προβλέπεται ότι το Συμβούλιο θεσπίζει με οδηγίες τις ελάχιστες προδιαγραφές για τη βελτίωση ιδίως του χώρου εργασίας, με στόχο την εξασφάλιση υψηλότερου επιπέδου προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων·

ότι, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, στις οδηγίες αποφεύγεται επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών οι οποίοι θα εμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων·

ότι η βελτίωση της ασφάλειας, της υγιεινής και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία αντιπροσωπεύει ένα στόχο που δεν θα πρέπει να εξαρτάται από καθαρά οικονομικές εκτιμήσεις·

ότι η οδηγία 89/654/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 1989 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας (πρώτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) ⁽⁴⁾ δεν εφαρμόζεται στις εξορυκτικές βιομηχανίες·

ότι η τήρηση των ελαχίστων προδιαγραφών που αποβλέπουν στη διασφάλιση υψηλότερου επιπέδου ασφαλείας και υγείας για τις εξορυκτικές δια γεωτρήσεων βιομηχανίες αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλιση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων·

ότι οι εξορυκτικές δια γεωτρήσεων βιομηχανίες αποτελούν τομέα δραστηριοτήτων όπου οι εργαζόμενοι είναι δυνατόν να εκτίθενται σε εξαιρετικά υψηλούς κινδύνους·

ότι η παρούσα οδηγία είναι ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 1989 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία ⁽⁵⁾· ότι, ως εκ τούτου, οι διατάξεις της προαναφερθείσας οδηγίας έχουν πλήρη εφαρμογή στον τομέα των εξορυκτικών δια γεωτρήσεων βιομηχανιών με την επιφύλαξη πλέον περιοριστικών ή/και ειδικότερων διατάξεων που περιέχονται στην παρούσα οδηγία·

ότι η παρούσα οδηγία αποτελεί συγκεκριμένο στοιχείο στα πλαίσια της υλοποίησης της κοινωνικής διάστασης της εσωτερικής αγοράς,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΤΜΗΜΑ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Η παρούσα οδηγία, η οποία αποτελεί την ενδεκάτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, ορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων στις εξορυκτικές δια γεωτρήσεων βιομηχανίες, που ορίζονται στο άρθρο 2 στοιχείο α).

2. Οι διατάξεις της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ εφαρμόζονται πλήρως στον τομέα που αναφέρεται στην παράγραφο 1, με την επιφύλαξη πλέον περιοριστικών ή/και ειδικότερων διατάξεων που περιέχονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της οδηγίας αυτής νοούνται ως:

α) «εξορυκτικές δια γεωτρήσεως βιομηχανίες» όλες οι βιομηχανίες οι οποίες:

— εξορύσσουν ορυκτές ύλες δια γεωτρήσεων ή/και

⁽⁵⁾ ΕΕ αριθ. L 183 της 29. 6. 1989, σ. 1.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 32 της 7. 2. 1991, σ. 7.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 280 της 28. 10. 1991, σ. 79 και ΕΕ αριθ. C 241 της 21. 9. 1992, σ. 88.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. C 191 της 22. 7. 1991, σ. 34.

⁽⁴⁾ ΕΕ αριθ. L 393 της 30. 12. 1989, σ. 1.

- προβαίνουν στην αναζήτηση κοιτασμάτων με σκοπό την εξόρυξη με τη μέθοδο αυτή ή/και
- προετοιμάζουν τις εξορυχθείσες ύλες για την πώληση, με εξαίρεση τις δραστηριότητες μεταποίησης των πρώτων υλών·

β) «χώροι εργασίας» το σύνολο των χώρων που προορίζονται να καταλάβουν θέσεις εργασίας που περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες καθώς και τις εγκαταστάσεις που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τις εξορυκτικές δραστηριοτήτων βιομηχανίες, συμπεριλαμβανομένων ενδεχομένως των καταλυμάτων, στους οποίους έχουν πρόσβαση οι εργαζόμενοι στο πλαίσιο της εργασίας τους.

ΤΜΗΜΑ II

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Άρθρο 3

Γενικές υποχρεώσεις

1. Για τη διαφύλαξη της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου:

- α) οι χώροι εργασίας να σχεδιάζονται, κατασκευάζονται, εξοπλίζονται, τίθενται σε χρήση, λειτουργούν και συντηρούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι εργαζόμενοι να μπορούν να εκτελέσουν την εργασία που τους έχει ανατεθεί χωρίς κίνδυνο για την ασφάλεια ή/και την υγεία των ιδίων ή/και των άλλων εργαζομένων·
- β) η λειτουργία των επανδρωμένων χώρων εργασίας να γίνεται υπό την επίβλεψη υπευθύνου προσώπου·
- γ) οι εργασίες που συνεπάγονται ιδιαίτερους κινδύνους να αναθέτονται μόνο σε ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό και να εκτελούνται σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί·
- δ) όλες οι οδηγίες ασφάλειας να είναι καταληπτές από όλους τους εργαζομένους τους οποίους αφορούν·
- ε) να υπάρχουν οι κατάλληλες εγκαταστάσεις για παροχή πρώτων βοηθειών·
- στ) οι απαιτούμενες ασκήσεις ασφάλειας να εκτελούνται σε τακτά διαστήματα.

2. Ο εργοδότης φροντίζει για τη σύνταξη και την ενημέρωση εγγράφου σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία, στο εξής καλούμενο «έγγραφο ασφάλειας και υγείας», το οποίο καλύπτει τις απαιτήσεις των άρθρων 6, 9 και 10 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ.

Το έγγραφο ασφαλείας και υγείας μεταξύ άλλων αποδεικνύει:

- ότι οι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθενται οι εργαζόμενοι στο χώρο εργασίας έχουν επισημανθεί και εκτιμηθεί,
- ότι θα ληφθούν τα δέοντα μέτρα για την επίτευξη των στόχων της παρούσας οδηγίας,

- ότι ο σχεδιασμός, η χρησιμοποίηση και η συντήρηση του χώρου εργασίας και των εξοπλισμών είναι ασφαλείς.

Το έγγραφο ασφάλειας και υγείας πρέπει να συντάσσεται πριν αρχίσει η εργασία ή/και προσαρμόζεται καταλλήλως όταν στο χώρο εργασίας επέρχονται αλλαγές, επεκτάσεις ή/και σημαντικές μετατροπές.

3. Όταν εργαζόμενοι διαφόρων επιχειρήσεων παρευρίσκονται στον ίδιο χώρο εργασίας, κάθε εργοδότης είναι υπεύθυνος για όλα τα θέματα που υπάγονται στον έλεγχό του.

Ο εργοδότης που κατά τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές, έχει την ευθύνη για αυτό τον χώρο εργασίας, συντονίζει την θέση σε εφαρμογή όλων των μέτρων ασφαλείας και υγείας των εργαζομένων και διευκρινίζει, στο έγγραφο ασφαλείας και υγείας, το σκοπό, τα μέτρα και τις λεπτομέρειες εφαρμογής του συντονισμού αυτού.

Ο συντονισμός δεν θίγει την ευθύνη των μεμονωμένων εργοδοτών που προβλέπει η οδηγία 89/391/ΕΟΚ.

4. Ο εργοδότης υποβάλλει αμελλητί έκθεση στις αρμόδιες αρχές για κάθε σοβαρό ή/και θανατηφόρο εργατικό ατύχημα, καθώς και για κάθε κατάσταση σοβαρού κινδύνου.

Εν ανάγκη, ο εργοδότης ενημερώνει το έγγραφο ασφαλείας και υγείας αναφέροντας τα ληφθέντα μέτρα προς αποφυγή επαναλήψεων.

Άρθρο 4

Προστασία από πυρκαγιά, έκρηξη και ατμόσφαιρα που θέτει σε κίνδυνο την υγεία

Ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα και προφυλάξεις ανάλογα με το είδος της εγκατάστασης προκειμένου:

- να αποφεύγεται, να ανιχνεύεται και να καταπολεμάται η εκδήλωση και εξάπλωση πυρκαγιών και εκρήξεων,
- να εμποδίζεται η δημιουργία εκρηκτικής ατμόσφαιρας ή/και ατμόσφαιρας που θέτει σε κίνδυνο την υγεία.

Άρθρο 5

Μέσα εκκένωσης και διάσωσης

Ο εργοδότης μεριμνά για την ύπαρξη και συντήρηση κατάλληλων μέσων εκκένωσης και διάσωσης έτσι ώστε, σε περίπτωση κινδύνου, οι εργαζόμενοι να μπορούν να εκκενώσουν τους χώρους εργασίας κατά τρόπο άνετο, ταχύ και απολύτως ασφαλή.

Άρθρο 6

Συστήματα επικοινωνίας, προειδοποίησης και συναγερμού

Ο εργοδότης λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να προμηθεύσει τα συστήματα συναγερμού και άλλα απαραίτητα

τα μέσα επικοινωνίας που επιτρέπουν, όταν χρειαστεί, την άμεση έναρξη των επιχειρήσεων άμεσου βοήθειας, εκκένωσης και διάσωσης.

Άρθρο 7

Ενημέρωση των εργαζομένων

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 10 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, οι εργαζόμενοι ή/και οι αντιπρόσωποί τους ενημερώνονται για όλα τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται όσον αφορά την ασφάλεια στο χώρο εργασίας και ειδικότερα για τα μέτρα σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 3 έως 6.

2. Οι πληροφορίες πρέπει να είναι κατανοητές από τους εργαζομένους τους οποίους αφορούν.

Άρθρο 8

Επίβλεψη της υγείας

1. Προς εξασφάλιση της κατάλληλης επίβλεψης της υγείας των εργαζομένων σε συνάρτηση με τους κινδύνους όσον αφορά την ασφάλεια και την υγεία τους κατά την εργασία, καθορίζονται μέτρα σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές.

2. Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι τέτοια ώστε κάθε εργαζόμενος να δικαιούται ή να υποχρεούται να υποβληθεί σε έλεγχο της υγείας του, αρχικώς μεν πριν αναλάβει καθήκοντα σχετιζόμενα με τις δραστηριότητες του άρθρου 2, στη συνέχεια δε σε τακτικά διαστήματα.

3. Η επίβλεψη της υγείας είναι δυνατόν να αποτελεί μέρος ενός εθνικού συστήματος υγείας.

Άρθρο 9

Διαβουλεύσεις και συμμετοχή των εργαζομένων

Οι διαβουλεύσεις και η συμμετοχή των εργαζομένων ή/και των αντιπροσώπων τους γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ και αφορούν τους τομείς που καλύπτει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 10

Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας

1. Οι χώροι εργασίας οι οποίοι χρησιμοποιούνται για πρώτη φορά μετά την προβλεπόμενη στο άρθρο 12 παράγραφος 1 ημερομηνία θέσεως σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας πρέπει να ικανοποιούν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που αναγράφονται στο παράρτημα.

2. Οι χώροι εργασίας που χρησιμοποιούνται ήδη πριν από την προβλεπόμενη στο άρθρο 12 παράγραφος 1 ημερομηνία θέσεως σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας πρέπει να συμμορφωθούν με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που αναγράφονται στο παράρτημα το συντομότερο δυνατό και το αργότερο πέντε έτη μετά την ημερομηνία αυτή.

3. Όταν μετά την προβλεπόμενη στο άρθρο 12 παράγραφος 1 ημερομηνία θέσεως σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ο χώρος εργασίας υφίσταται τροποποιήσεις, επεκτάσεις ή/και μετατροπές, ο εργοδότης λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ώστε οι τροποποιήσεις, επεκτάσεις ή/και μετατροπές αυτές να είναι σύμφωνες με τις αντίστοιχες ελάχιστες προδιαγραφές που περιέχονται στο παράρτημα.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ

ΆΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 11

Προσαρμογή των παραρτημάτων

Οι αυστηρά τεχνικές προσαρμογές των παραρτημάτων σε συνάρτηση με:

— την έκδοση οδηγιών σε θέματα τεχνικής εναρμόνισης και τυποποίησης όσον αφορά τις εξορυκτικές δια γεωτρήσεων βιομηχανίες,

ή/και

— την τεχνική πρόοδο, την εξέλιξη των διεθνών ρυθμίσεων ή προδιαγραφών ή των γνώσεων των σχετικών με τις εξορυκτικές δια γεωτρήσεων βιομηχανίες,

εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 17 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ.

Άρθρο 12

Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο 24 μήνες μετά την έκδοσή της. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

2. Οι διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομέρειες αυτής της αναφοράς εκδίδονται από τα κράτη μέλη.

3. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που έχουν ήδη θεσπίσει ή θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

4. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν ανά πενταετία έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με την πρακτική εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, αναφέροντας τις απόψεις των κοινωνικών εταίρων.

Η Επιτροπή ενημερώνει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, το μόνιμο όργανο για την ασφάλεια και υγεία στα ανθρακωρυχεία και στις άλλες εξορυκτικές βιομηχανίες, καθώς και τη συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στο χώρο εργασίας.

Άρθρο 13

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 3 Νοεμβρίου 1992.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

DENTON OF WAKEFIELD

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 10 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

Προκαταρκτική παρατήρηση

Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν παράρτημα εφαρμόζονται κάθε φορά που το απαιτούν τα χαρακτηριστικά του χώρου εργασίας ή της δραστηριότητας, οι περιστάσεις ή κάποιος ιδιαίτερος κίνδυνος.

ΤΜΗΜΑ Α

Ελάχιστες κοινές προδιαγραφές για τους τομείς των «χερσαίων» και των «θαλάσσιων» εργασιών

1. Σταθερότητα και στερεότητα

Οι χώροι εργασίας πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται, να εγκαθίστανται, να λειτουργούν, να επιτηρούνται και να συντηρούνται έτσι ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις αναμενόμενες εξωτερικές καταπονήσεις.

Η δομή και η στερεότητά τους πρέπει να αντιστοιχούν στον τύπο της χρήσης τους.

2. Οργάνωση και εποπτεία

2.1. Οργάνωση των χώρων εργασίας

2.1.1. Οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι οργανωμένοι έτσι ώστε να παρέχουν επαρκή προστασία από τους κινδύνους. Πρέπει να διατηρούνται καθαροί και οι επικίνδυνες ουσίες ή κατάλοιπα πρέπει να απομακρύνονται ή να ελέγχονται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην δημιουργούν οποιοδήποτε κίνδυνο για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων.

2.1.2. Οι θέσεις εργασίας σχεδιάζονται και κατασκευάζονται με εργονομικά κριτήρια, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης να μπορούν οι εργαζόμενοι να παρακολουθούν τις εργασίες που εκτελούνται στη θέση εργασίας τους.

2.1.3. Οι ζώνες εντός των οποίων υφίσταται ιδιαίτερος κίνδυνος πρέπει να οριοθετούνται και να επισημαίνονται με προειδοποιητικές πινακίδες.

2.2. Υπεύθυνος

Κάθε χώρος εργασίας στον οποίο υπάρχει προσωπικό πρέπει ανά πάσα στιγμή να βρίσκεται υπό την ευθύνη υπεύθυνου ατόμου που να έχει τα προσόντα και τις ικανότητες που απαιτούνται για τα καθήκοντα αυτά, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές, και το οποίο να έχει οριστεί από τον εργοδότη.

Ο εργοδότης μπορεί να αναλάβει ο ίδιος την ευθύνη για τον χώρο εργασίας που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, εφόσον έχει τα προσόντα και τις ικανότητες που απαιτούνται για τα καθήκοντα αυτά, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές.

2.3. Εποπτεία

Για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων στη διάρκεια όλων των εκτελούμενων εργασιών, πρέπει να ασκείται εποπτεία από άτομα που έχουν τα προσόντα και τις ικανότητες που απαιτούνται για τα καθήκοντά αυτά, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές, τα οποία έχουν οριστεί από τον εργοδότη ή εξ ονόματός του και ενεργούν εν ονόματί του.

Ο εργοδότης μπορεί να αναλάβει ο ίδιος την εποπτεία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, εφόσον έχει τα προσόντα και τις ικανότητες που απαιτούνται για τα καθήκοντά αυτά, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές.

2.4. Εργαζόμενοι με τις απαιτούμενες ικανότητες

Σε κάθε χώρο εργασίας στον οποίο υπάρχει προσωπικό, πρέπει να υπάρχει επαρκής αριθμός εργαζομένων που να διαθέτουν τις αναγκαίες ικανότητες, εμπειρία και κατάρτιση για να εκτελούν τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί.

2.5. Πληροφόρηση, καθοδήγηση και κατάρτιση

Στους εργαζομένους πρέπει να παρέχεται η αναγκαία πληροφόρηση, καθοδήγηση, κατάρτιση και επανεκπαίδευση, προκειμένου να εξασφαλίζεται η υγεία και η ασφάλειά τους.

Ο εργοδότης μεριμνά ώστε οι εργαζόμενοι να λαμβάνουν κατανοητές οδηγίες έτσι ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια και υγεία ούτε η δική τους ούτε των άλλων εργαζομένων.

2.6. Γραπτές οδηγίες

Για κάθε χώρο εργασίας, πρέπει να υπάρχουν γραπτές οδηγίες με τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούνται για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων και την ασφαλή χρήση του εξοπλισμού.

Στις οδηγίες αυτές πρέπει να περιλαμβάνονται πληροφορίες για τη χρήση του εξοπλισμού παροχής άμεσης βοήθειας και τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης στο χώρο εργασίας ή κοντά σ' αυτόν.

2.7. Ασφαλείς τρόποι εργασίας

Για κάθε χώρο εργασίας ή για κάθε δραστηριότητα πρέπει να εφαρμόζονται ασφαλείς τρόποι λειτουργίας.

2.8. Άδεια εργασίας

Όταν το έγγραφο ασφάλειας και υγείας το επιβάλλει, πρέπει να θεσπίζεται σύστημα άδειας εργασίας για την εκτέλεση επικίνδυνων εργασιών ή ακίνδυνων συνήθως εργασιών, οι οποίες μπορούν, σε συνδυασμό με άλλες ενέργειες, να προκαλέσουν σοβαρούς κινδύνους.

Η άδεια εργασίας πρέπει να εκδίδεται από υπεύθυνο πριν από την έναρξη των εργασιών και πρέπει να καθορίζει τους όρους που πρέπει να πληρούνται και τις προφυλάξεις που πρέπει να λαμβάνονται πριν, κατά και μετά τις εργασίες.

2.9. Τακτικός έλεγχος των μέτρων για την ασφάλεια και την υγεία

Ο εργοδότης πρέπει να εξετάζει τακτικά τα μέτρα που λαμβάνονται για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και της υγείας, προκειμένου να εξασφαλίζει την τήρηση των απαιτήσεων της οδηγίας.

3. Μηχανολογικός και ηλεκτρολογικός εξοπλισμός και εγκαταστάσεις**3.1. Γενικά**

Ο μηχανολογικός και ηλεκτρολογικός εξοπλισμός πρέπει να επιλέγεται, να τοποθετείται, να τίθεται σε λειτουργία, να λειτουργεί και να συντηρείται έτσι ώστε να λαμβάνεται δεόντως υπόψη η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων, λαμβάνοντας υπόψη τις άλλες διατάξεις της παρούσας οδηγίας και των οδηγιών 89/392/ΕΟΚ ⁽¹⁾ και 89/655/ΕΟΚ ⁽²⁾.

Εάν βρίσκεται μέσα σε περιοχή στην οποία υπάρχει ή ενδέχεται να υπάρξει κίνδυνος πυρκαγιάς ή έκρηξης από ανάφλεξη αερίου, ατμού ή πτητικού υγρού, πρέπει να είναι κατάλληλος για χρήση στην περιοχή αυτή.

Όπου χρειάζεται, στον εξοπλισμό πρέπει να προσαρμόζονται κατάλληλες προστατευτικές διατάξεις και συστήματα ασφάλειας σε περίπτωση βλάβης.

3.2. Ειδικές διατάξεις

Ο μηχανολογικός εξοπλισμός και εγκαταστάσεις πρέπει να έχουν επαρκή αντοχή, να μην παρουσιάζουν εμφανή κατασκευαστικά ελαττώματα και να είναι κατάλληλα για τη χρήση για την οποία προορίζονται.

Ο ηλεκτρολογικός εξοπλισμός και εγκαταστάσεις πρέπει να επαρκούν σε μέγεθος και ισχύ για τη χρήση για την οποία προορίζονται.

4. Συντήρηση**4.1. Γενική συντήρηση**

Καταρτίζεται κατάλληλο πρόγραμμα που θα προβλέπει τη συστηματική επιθεώρηση, συντήρηση και, όπου χρειάζεται, δοκιμή του μηχανολογικού και ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και εγκαταστάσεων.

Κάθε συντήρηση, επιθεώρηση και δοκιμή οποιουδήποτε τμήματος της εγκατάστασης ή του εξοπλισμού πρέπει να εκτελείται από αρμόδιο πρόσωπο.

Πρέπει να συντάσσονται και να αρχειοθετούνται δεόντως δελτία επιθεωρήσεων και δοκιμών.

4.2. Συντήρηση εξοπλισμού ασφάλειας

Ο εξοπλισμός ασφάλειας πρέπει να συντηρείται ώστε να είναι πάντοτε έτοιμος προς χρήση και σε καλή κατάσταση.

Κατά τις εργασίες συντήρησης πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι εκτελούμενες εργασίες.

5. Έλεγχος των φρεάτων

Κατά τις γεωτρήσεις πρέπει να προβλέπεται κατάλληλος εξοπλισμός ελέγχου των φρεάτων για την πρόληψη των κινδύνων έκρηξης.

Η διάταξη του εξοπλισμού γίνεται συναρτήσει των χαρακτηριστικών του διανοιγομένου φρέατος και των συνθηκών λειτουργίας.

6. Προστασία από βλαβερά αέρια και κίνδυνο εκρήξεων**6.1. Πρέπει να λαμβάνονται αποτελεσματικά μέτρα για την ανίχνευση της παρουσίας και τη μέτρηση της συγκέντρωσης βλαβερών ή/και δυνητικά εκρηκτικών ουσιών στην ατμόσφαιρα.**

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 183 της 29. 6. 1989, σ. 9. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 91/368/ΕΟΚ (ΕΕ αριθ. L 198 της 22. 7. 1991, σ. 16).

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. L 393 της 30. 12. 1989, σ. 13.

Εφόσον το έγγραφο ασφάλειας και υγείας το απαιτεί πρέπει να προβλέπονται συσκευές παρακολούθησης για την αυτόματη και συνεχή καταγραφή των συγκεντρώσεων αερίων σε καθορισμένες θέσεις, αυτόματα συστήματα συναγερμού, συστήματα για την αυτόματη διακοπή του ρεύματος στις ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις και συστήματα αυτόματης διακοπής της λειτουργίας των κινητήρων εσωτερικής καύσης.

Εφόσον προβλέπονται αυτόματα μέτρα, οι μετρούμενες τιμές πρέπει να καταγράφονται και να φυλάσσονται, όπως προβλέπεται στο έγγραφο ασφάλειας και υγείας.

6.2. Προστασία από βλαβερά αέρια

- 6.2.1. Στην περίπτωση συσσώρευσης ή κινδύνου συσσώρευσης βλαβερών ουσιών στην ατμόσφαιρα, πρέπει να λαμβάνονται τα δέοντα μέτρα για την παγίδευση των ουσιών αυτών στην πηγή και την απομάκρυνσή τους.

Το σύστημα πρέπει να μπορεί να διαλύει το βλαβερό αέρα, ώστε να μη διατρέχουν κίνδυνο οι εργαζόμενοι.

- 6.2.2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της οδηγίας 89/656/ΕΟΚ ⁽¹⁾, και όπου οι εργαζόμενοι ενδέχεται να διατρέξουν κίνδυνο από την παρουσία στην ατμόσφαιρα βλαβερών για την υγεία ουσιών, πρέπει να υπάρχουν σε επαρκή αριθμό αναπνευστικά μηχανήματα και κατάλληλος εξοπλισμός ανάνηψης.

Στις περιπτώσεις αυτές λαμβάνεται μέριμνα ώστε να υπάρχει συνεχώς στον χώρο εργασίας επαρκής αριθμός ατόμων που γνωρίζουν τη χρήση του εξοπλισμού αυτού.

Ο εξοπλισμός αυτός πρέπει να φυλάσσεται και να συντηρείται κατάλληλα.

- 6.2.3. Στην περίπτωση που υπάρχουν ή ενδέχεται να υπάρξουν στο χώρο εργασίας υδρόθειο ή άλλα τοξικά αέρια, πρέπει να τίθεται στη διάθεση της αρμόδιας αρχής σχέδιο προστασίας το οποίο να προσδιορίζει τον υπάρχοντα εξοπλισμό και τα ληφθέντα προληπτικά μέτρα.

6.3. Πρόληψη των κινδύνων έκρηξης

- 6.3.1. Πρέπει να λαμβάνονται όλα τα κατάλληλα μέτρα για να αποτρέπεται η εμφάνιση και δημιουργία εκρηκτικής ατμόσφαιρας.

- 6.3.2. Εντός περιοχών όπου υπάρχει κίνδυνος έκρηξης πρέπει να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να αποτρέπεται η ανάφλεξη της εκρηκτικής ατμόσφαιρας.

- 6.3.3. Πρέπει να καταρτίζεται σχέδιο πρόληψης των εκρήξεων όπου θα καθορίζονται ο απαιτούμενος εξοπλισμός και τα απαιτούμενα μέτρα.

7. Οδοί και έξοδοι κινδύνου

- 7.1. Οι οδοί και οι εξοδοί κινδύνου πρέπει να παραμένουν ελεύθερες και να οδηγούν από το συντομότερο δρόμο στο ύπαιθρο ή σε ασφαλή χώρο, σε ασφαλές σημείο συγκέντρωσης ή ασφαλή σταθμό εκκένωσης.

- 7.2. Σε περίπτωση κινδύνου, οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι δυνατόν να απομακρυνθούν από όλους τους χώρους εργασίας το γρηγορότερο και ασφαλέστερο δυνατό.

- 7.3. Ο αριθμός, η κατανομή και οι διαστάσεις των οδών και εξόδων κινδύνου εξαρτώνται από τη χρήση, τον εξοπλισμό και τις διαστάσεις των χώρων εργασίας, καθώς και από τον μέγιστο αριθμό των προσώπων που μπορεί να είναι παρόντα σε αυτούς.

Τα καταλύματα και οι χώροι διαμονής πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον δύο ξεχωριστές εξόδους κινδύνου, οι οποίες να βρίσκονται όσο το δυνατόν μακρύτερα η μία από την άλλη και να καταλήγουν σε ασφαλή χώρο, ασφαλές σημείο συγκέντρωσης ή ασφαλή σταθμό εκκένωσης.

- 7.4. Οι θύρες κινδύνου πρέπει να ανοίγουν προς τα έξω ή, αν αυτό δεν είναι δυνατόν, να είναι συρόμενες.

Οι θύρες κινδύνου δεν πρέπει να είναι κλειστές με τρόπο που να μην μπορεί να τις ανοίξει εύκολα και αμέσως κάθε πρόσωπο που θα χρειαστεί τυχόν να τις χρησιμοποιήσει σε περίπτωση ανάγκης.

- 7.5. Οι ειδικές οδοί και εξοδοί κινδύνου πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες που μεταφέρουν την οδηγία 92/58/ΕΟΚ ⁽²⁾.

- 7.6. Οι θύρες κινδύνου δεν πρέπει να κλειδώνονται.

Οι οδοί και οι εξοδοί κινδύνου καθώς και οι διάδρομοι κυκλοφορίας και οι θύρες πρόσβασης σε αυτούς, δεν πρέπει να φράσσονται από αντικείμενα, ούτως ώστε να είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν απροσκόπως ανά πάσα στιγμή.

- 7.7. Οι οδοί και οι εξοδοί κινδύνου που απαιτούν φωτισμό, πρέπει να είναι εφοδιασμένες με σύστημα φωτισμού ασφαλείας με επαρκή ένταση για την περίπτωση που σημειώνεται διακοπή του φωτισμού.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 393 της 30. 12. 1989, σ. 18.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. L 245 της 26. 8. 1992, σ. 23.

8. *Εξαερισμός κλειστών χώρων εργασίας*
- 8.1. Στους κλειστούς χώρους εργασίας πρέπει να υπάρχει επαρκής καθαρός αέρας, λαμβανομένων υπόψη των μεθόδων εργασίας και της σωματικής προσπάθειας την οποία καταβάλλουν οι εργαζόμενοι.
Εάν χρησιμοποιείται εγκατάσταση τεχνητού εξαερισμού, πρέπει να διατηρείται σε κατάσταση καλής λειτουργίας.
Πρέπει να υπάρχει σύστημα ελέγχου που θα προειδοποιεί σε ενδεχόμενη περίπτωση βλάβης, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την υγεία των εργαζομένων.
- 8.2. Εάν χρησιμοποιούνται εγκαταστάσεις κλιματισμού ή μηχανικού εξαερισμού, πρέπει να λειτουργούν κατά τρόπον ώστε να αποφεύγεται η έκθεση των εργαζομένων σε ενοχλητικά ρεύματα αέρα.
Αποθέσεις και ρύποι που ενδέχεται να επιφέρουν άμεσο κίνδυνο για την υγεία των εργαζομένων, λόγω μολύνσεως του εισπνεόμενου αέρα, πρέπει να καθαρίζονται ταχέως.
9. *Θερμοκρασία των χώρων*
- 9.1. Η θερμοκρασία στους χώρους εργασίας πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού κατά το χρόνο εργασίας, λαμβανομένων υπόψη των εφαρμοζομένων μεθόδων εργασίας και της σωματικής προσπάθειας που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι.
- 9.2. Η θερμοκρασία των χώρων ανάπαυσης, των χώρων διαμονής του προσωπικού επιφυλακής, των εγκαταστάσεων υγιεινής, των εστιατορίων καθώς και των χώρων παροχής πρώτων βοηθειών, πρέπει να ανταποκρίνεται στον ειδικό προορισμό των χώρων αυτών.
- 9.3. Τα παράθυρα, οι φεγγίτες και τα γυάλινα τοιχώματα πρέπει να επιτρέπουν την αποφυγή υπερβολικού ηλιασμού των χώρων εργασίας, λαμβανομένων υπόψη του είδους της εργασίας και της φύσης του χώρου εργασίας.
10. *Δάπεδα, τοίχοι, οροφές και στέγες των χώρων*
- 10.1. Τα δάπεδα των χώρων πρέπει να μην παρουσιάζουν ανωμαλίες, τρύπες ή επικίνδυνα κεκλιμένα επίπεδα· πρέπει να είναι σταθερά, στερεά και αντιολισθητικά.
Οι χώροι εργασίας στους οποίους υπάρχουν θέσεις εργασίας, πρέπει να διαθέτουν επαρκή θερμομόνωση ανάλογα με τον τύπο της επιχείρησης και τη σωματική δραστηριότητα των εργαζομένων.
- 10.2. Οι επιφάνειες των δαπέδων, των τοίχων και των οροφών στους χώρους, πρέπει να μπορούν να υφίστανται συνήθη ή εις βάθος καθαρισμό προκειμένου να επιτυγχάνονται κατάλληλες συνθήκες υγιεινής.
- 10.3. Τα διαφανή ή διαφώτιστα τοιχώματα, και ιδιαίτερα τα εντελώς υαλώδη τοιχώματα, εφόσον βρίσκονται μέσα σε χώρους ή κοντά σε θέσεις εργασίας και διαδρόμους κυκλοφορίας, πρέπει να επιστημαίνονται ευκρινώς και να είναι κατασκευασμένα από υλικά ασφαλείας ή να χωρίζονται από τις εν λόγω θέσεις εργασίας και τους διαδρόμους κυκλοφορίας ούτως ώστε οι εργαζόμενοι να μην έρχονται σε επαφή με τα τοιχώματα αυτά, ούτε να τραυματίζονται από τυχόν θραύσματά τους.
- 10.4. Η πρόσβαση σε στέγες κατασκευασμένες από υλικά ανεπαρκούς αντοχής μπορεί να επιτρέπεται μόνον όταν παρέχεται εξοπλισμός που επιτρέπει την ασφαλή εκτέλεση της εργασίας.
11. *Φυσικός και τεχνητός φωτισμός*
- 11.1. Οι χώροι εργασίας πρέπει να έχουν παντού επαρκή φωτισμό ώστε να προστατεύεται η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων που ευρίσκονται σε αυτούς.
- 11.2. Οι χώροι εργασίας πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διαθέτουν αρκετό φυσικό φωτισμό και να είναι εφοδιασμένοι, λαμβανομένων υπόψη των κλιματολογικών συνθηκών, με εγκατάσταση που να επιτρέπει επαρκή τεχνητό φωτισμό ώστε να προστατεύεται η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων.
- 11.3. Οι εγκαταστάσεις φωτισμού των χώρων εργασίας και των διαδρόμων επικοινωνίας πρέπει να είναι τοποθετημένες κατά τρόπον ώστε ο προβλεπόμενος τύπος φωτισμού να μην ενέχει κίνδυνο ατυχήματος για τους εργαζόμενους.
- 11.4. Οι χώροι εργασίας μέσα στους οποίους οι εργαζόμενοι είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι σε κινδύνους σε περίπτωση βλάβης του τεχνητού φωτισμού πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με εφεδρικό φωτισμό ικανοποιητικής έντασης.
- 11.5. Οι εγκαταστάσεις φωτισμού πρέπει να έχουν σχεδιασθεί έτσι ώστε να φωτίζονται συνεχώς οι αίθουσες ελέγχου της επιχείρησης, οι έξοδοι κινδύνου, οι χώροι επιβίβασης και οι επικίνδυνες περιοχές.
Εφόσον οι χώροι είναι κατειλημμένοι μόνο περιστασιακά, η υποχρέωση που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο περιορίζεται στον χρόνο κατά τον οποίο είναι παρόντες οι εργαζόμενοι.
12. *Παράθυρα και φεγγίτες*
- 12.1. Τα παράθυρα, φεγγίτες και συστήματα αερισμού που φέρουν μηχανισμούς ανοίγματος, ρύθμισης και στερέωσης, πρέπει να κατασκευάζονται κατά τρόπο που η λειτουργία τους να είναι απολύτως ασφαλής.
Πρέπει να είναι τοποθετημένα σε κατάλληλα σημεία ώστε, όταν είναι ανοιχτά, να μην αποτελούν κίνδυνο για τους εργαζόμενους.
- 12.2. Τα παράθυρα και οι φεγγίτες πρέπει να μπορούν να καθαρίζονται χωρίς κινδύνους.

13. Θύρες και πύλες

- 13.1. Η θέση, ο αριθμός, τα υλικά κατασκευής και οι διαστάσεις των θυρών και των πυλών καθορίζονται με βάση τη φύση και τη χρήση των εσωτερικών ή εξωτερικών χώρων.
- 13.2. Πρέπει να τοποθετείται επισήμανση, σε ύψος οφθαλμών, στις θύρες που είναι διαφανείς.
- 13.3. Οι θύρες και πύλες που ανοίγουν και προς τις δύο κατευθύνσεις πρέπει να είναι διαφανείς ή να έχουν διαφανή φαντώματα.
- 13.4. Εφόσον οι διαφανείς ή διαφώτιστες επιφάνειες των θυρών και πυλών δεν είναι κατασκευασμένες από υλικά ασφαλείας και υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού των εργαζομένων από θραύσματα, οι παραπάνω επιφάνειες πρέπει να προστατεύονται από τις κρούσεις.
- 13.5. Οι συρόμενες πόρτες πρέπει να διαθέτουν σύστημα ασφαλείας, το οποίο να τις εμποδίζει να βγαίνουν ξαφνικά από τις τροχιές τους και να πέφτουν.
- 13.6. Οι θύρες και οι πύλες που ανοίγουν προς τα πάνω πρέπει να είναι εφοδιασμένες με σύστημα ασφαλείας, το οποίο να τις εμποδίζει να πέφτουν ξαφνικά.
- 13.7. Οι θύρες που βρίσκονται στις οδούς διαφυγής πρέπει να επισημαίνονται κατάλληλα.
Πρέπει να μπορούν να ανοιχτούν κάθε στιγμή από το εσωτερικό χωρίς ειδική βοήθεια.
Όταν στους χώρους εργασίας βρίσκονται άνθρωποι, οι θύρες πρέπει να μπορούν να ανοίγουν.
- 13.8. Πολύ κοντά στις πύλες που προορίζονται, κυρίως, για την κυκλοφορία οχημάτων πρέπει να υπάρχουν, όταν η διέλευση των πεζών δεν είναι ασφαλής, θύρες κυκλοφορίας των πεζών, που πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς και να είναι διαρκώς ελεύθερες.
- 13.9. Οι μηχανοκίνητες θύρες και πύλες πρέπει να λειτουργούν χωρίς κίνδυνο ατυχημάτων για τους εργαζόμενους.
Πρέπει να είναι εφοδιασμένες με συστήματα επείγουσας ακινητοποίησης, τα οποία να εντοπίζονται εύκολα, να είναι εύκολα προσιτά και να μπορούν επίσης να ανοίγουν με το χέρι, εκτός εάν ανοίγουν αυτόματα σε περίπτωση διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος.
- 13.10. Εάν η πρόσβαση σε οιοδήποτε σημείο παρεμποδίζεται από αλυσίδες ή παρόμοιο σύστημα, θα πρέπει τα μέσα αυτά να είναι σαφώς ορατά και να επισημαίνονται με απαγορευτικές πινακίδες ή κατάλληλη προειδοποίηση.

14. Διάδρομοι κυκλοφορίας

- 14.1. Η πρόσβαση στους χώρους εργασίας πρέπει να μπορεί να γίνεται ακίνδυνα, η δε εκκένωσή τους με ταχύτητα και πλήρη ασφάλεια σε περίπτωση ανάγκης.
- 14.2. Οι διάδρομοι κυκλοφορίας, στους οποίους περιλαμβάνονται και τα κλιμακοστάσια, οι μόνιμες σκάλες και οι αποβάθρες και εξέδρες φόρτωσης, πρέπει να υπολογίζονται, να σχεδιάζονται και να τοποθετούνται έτσι ώστε οι πεζοί ή τα οχήματα να μπορούν να τις χρησιμοποιούν εύκολα, με πλήρη ασφάλεια και σύμφωνα με τον προορισμό τους, χωρίς να διατρέχουν κίνδυνο οι εργαζόμενοι που απασχολούνται κοντά σε αυτούς τους διαδρόμους κυκλοφορίας.
- 14.3. Ο υπολογισμός των διαστάσεων των διαδρόμων κυκλοφορίας προσώπων ή/και εμπορευμάτων πρέπει να γίνεται με βάση τον αναμενόμενο αριθμό χρηστών και το είδος της επιχείρησης.
Εφόσον χρησιμοποιούνται μεταφορικά μέσα σ' αυτούς τους διαδρόμους κυκλοφορίας, πρέπει να προβλέπεται ικανή απόσταση ασφαλείας για τους πεζούς.
- 14.4. Οι διάδρομοι κυκλοφορίας που προορίζονται για οχήματα πρέπει να βρίσκονται σε ικανή απόσταση από θύρες, πύλες, διαβάσεις πεζών, διαδρόμους και κλιμακοστάσια.
- 14.5. Για την εξασφάλιση της προστασίας των εργαζομένων, πρέπει να τοποθετείται, σε εμφανές σημείο, το σχεδιάγραμμα των διαδρόμων κυκλοφορίας και πρόσβασης.

15. Ζώνες κινδύνου

- 15.1. Εφόσον οι χώροι εργασίας περιλαμβάνουν επικίνδυνες ζώνες, λόγω της φύσεως της εργασίας που ενέχει κινδύνους, μεταξύ άλλων κίνδυνο πτώσης των εργαζομένων ή κίνδυνο από την πτώση αντικειμένων, οι χώροι αυτοί πρέπει να είναι εφοδιασμένοι, στο μέτρο του δυνατού, με σύστημα που να εμποδίζει την είσοδο στις ζώνες αυτές, εργαζομένων που δεν έχουν τη σχετική άδεια.
- 15.2. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των εργαζομένων που έχουν άδεια εισόδου στις ζώνες κινδύνου.
- 15.3. Οι ζώνες κινδύνου πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς.

16. Διαστάσεις και όγκος αέρα των χώρων — Χώρος για την ελευθερία κινήσεων στη θέση εργασίας

- 16.1. Οι χώροι εργασίας πρέπει να έχουν επιφάνεια, ύψος και όγκο αέρα που να επιτρέπουν στους εργαζομένους να εκτελούν την εργασία τους χωρίς κίνδυνο για την ασφάλεια, την υγεία ή την ευεξία τους.
- 16.2. Οι διαστάσεις της ελεύθερης επιφάνειας, της θέσης εργασίας πρέπει να υπολογίζονται έτσι ώστε το προσωπικό να έχει αρκετή ελευθερία κίνησης για τις δραστηριότητές του και να μπορεί να εκτελεί την εργασία του με πλήρη ασφάλεια.

17. Χώροι ανάπαυσης

- 17.1. Αν το επιβάλλει η ασφάλεια ή η υγεία των εργαζομένων, ιδίως λόγω του είδους της ασκούμενης δραστηριότητας ή διότι το προσωπικό υπερβαίνει έναν ορισμένο αριθμό, οι εργαζόμενοι πρέπει να μπορούν να έχουν στη διάθεσή τους ένα χώρο ανάπαυσης εύκολα προσπελάσιμο.

Αυτή η διάταξη δεν εφαρμόζεται εφόσον το προσωπικό εργάζεται σε γραφεία ή σε παρόμοιους χώρους εργασίας, οι οποίοι προσφέρουν τις ίδιες δυνατότητες ανάπαυσης στη διάρκεια του διαλείμματος.

- 17.2. Οι χώροι ανάπαυσης πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις και να είναι εφοδιασμένοι με τραπέζια και καθίσματα με ράχη σε αριθμό ανάλογο με τον αριθμό των εργαζομένων.

- 17.3. Στους χώρους ανάπαυσης πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των μη καπνιστών από την ενόχληση που προκαλεί ο καπνός.

- 17.4. Εφόσον προβλέπονται τακτικές και συχνές διακοπές της εργασίας και δεν υπάρχουν χώροι ανάπαυσης, πρέπει να τίθενται στη διάθεση του προσωπικού άλλοι χώροι παραμονής κατά τη διάρκεια της διακοπής της εργασίας, όπου το επιβάλλει η ασφάλεια ή η υγεία των εργαζομένων.

Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των μη καπνιστών στους χώρους αυτούς από την ενόχληση που προκαλεί ο καπνός.

18. Εξωτερικοί χώροι εργασίας

- 18.1. Οι θέσεις εργασίας, οι διάδρομοι κυκλοφορίας και άλλες θέσεις ή εγκαταστάσεις στο ύπαιθρο, που χρησιμοποιούνται ή καταλαμβάνονται από εργαζομένους κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους, πρέπει να σχεδιάζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε η κυκλοφορία πεζών και οχημάτων να μπορεί να γίνεται κατά ασφαλή τρόπο.

- 18.2. Οι χώροι εργασίας που βρίσκονται στο ύπαιθρο πρέπει να φωτίζονται ικανοποιητικά με τεχνητό φωτισμό εφόσον το φως της ημέρας δεν αρκεί.

- 18.3. Εφόσον οι εργαζόμενοι απασχολούνται σε εξωτερικές θέσεις εργασίας, αυτές οι θέσεις εργασίας πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διευθετούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι εργαζόμενοι:

- α) να προστατεύονται από τις ατμοσφαιρικές επιρροές και, εάν χρειάζεται, από την πτώση αντικειμένων·
- β) να μην είναι εκτεθειμένοι σε επιβλαβή ηχητικά επίπεδα, ούτε σε επιβλαβή εξωτερική επίδραση (π.χ. αέρια, ατμούς, σκόνη)·
- γ) να μπορούν να απομακρυνθούν γρήγορα από τη θέση εργασίας τους σε περίπτωση κινδύνου ή να μπορούν να λάβουν γρήγορα βοήθεια·
- δ) να μην κινδυνεύουν να γλιστρήσουν ή να πέσουν.

19. Έγκυες γυναίκες και θηλάζουσες μητέρες

Οι έγκυες γυναίκες και οι θηλάζουσες μητέρες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κατακλίνονται προς ανάπαυση σε κατάλληλες συνθήκες.

20. Μειονεκτούντες εργαζόμενοι

Οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι διαρρυθμισμένοι έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, οι ειδικές ανάγκες των μειονεκτούντων εργαζομένων.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται, ιδίως, για τις θύρες, τους διαδρόμους επικοινωνίας, τα κλιμακοστάσια, τα λουτρά (ντους), τους νιπτήρες, τα αποχωρητήρια και τις θέσεις εργασίας που χρησιμοποιούνται ή καταλαμβάνονται απευθείας από μειονεκτούντες εργαζομένους.

ΤΜΗΜΑ Β**Ειδικές προδιαγραφές «ξηράς»****1. Πυρανίχνευση και κατάσβεση πυρκαγιάς**

- 1.1. Οποτεδήποτε σχεδιάζονται, κατασκευάζονται, εξοπλίζονται, τίθενται σε λειτουργία, λειτουργούν κανονικά ή συντηρούνται χώροι εργασίας, πρέπει να λαμβάνονται επαρκή μέτρα προκειμένου να αποτρέπονται η έναρξη και η εξάπλωση πυρκαγιάς από τις πηγές που έχουν προσδιοριστεί στο έγγραφο ασφάλειας και υγείας.

Λαμβάνονται μέτρα ώστε η έκρηξη πυρκαγιάς να αντιμετωπίζεται γρήγορα και αποτελεσματικά.

- 1.2. Οι θέσεις εργασίας πρέπει να είναι εξοπλισμένες με κατάλληλο πυροσβεστικό εξοπλισμό και, εάν είναι αναγκαίο, με ανιχνευτές πυρκαγιάς και συστήματα συναγερμού.

- 1.3. Ο μη αυτόματος πυροσβεστικός εξοπλισμός πρέπει να είναι εύκολα προσπελάσιμος, απλός στη χρήση του και, όπου απαιτείται, να προστατεύεται από ζημιά.

- 1.4. Μέσα στο χώρο εργασίας πρέπει να υπάρχει σχέδιο πυροπροστασίας το οποίο να εξηγεί λεπτομερώς τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4, 5 και 6 της παρούσας οδηγίας για την πρόληψη, ανίχνευση και αντιμετώπιση της έναρξης και της εξάπλωσης πυρκαγιών.

- 1.5. Ο εξοπλισμός πρέπει να επισημαίνεται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες που μεταφέρουν την οδηγία 95/58/ΕΟΚ.
Η σήμανση πρέπει να τίθεται σε κατάλληλα σημεία και να είναι διαρκής.
2. *Τηλεχειρισμός σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης*
Όταν το έγγραφο ασφαλείας και υγείας το απαιτεί, ορισμένα τμήματα του εξοπλισμού πρέπει, εν ανάγκη, να μπορούν να λειτουργήσουν με τηλεχειρισμό από κατάλληλως επιλεγέντα σημεία.
Ο οικείος εξοπλισμός πρέπει να περιλαμβάνει και τα συστήματα απρόσδεξης και απαέρωσης φρεατίων, εγκαταστάσεων και αγωγών.
3. *Μέσα επικοινωνίας, υπό κανονικές συνθήκες και σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης*
- 3.1. Εφόσον το έγγραφο ασφαλείας και υγείας το απαιτεί, κάθε επανδρωμένος χώρος εργασίας πρέπει να διαθέτει:
- α) ένα οπτικοακουστικό σύστημα ικανό να εκπέμπει σε περίπτωση ανάγκης, σήμα συναγερμού σε οποιαδήποτε επανδρωμένη θέση εργασίας·
- β) ένα ακουστικό σύστημα ευκρινώς ακουόμενο σ' όλα τα σημεία της εγκατάστασης στα οποία υπάρχουν συχνά εργαζόμενοι.
- 3.2. Σε κατάλληλες θέσεις πρέπει να υπάρχουν διατάξεις για την ενεργοποίηση του συναγερμού.
- 3.3. Στην περίπτωση που υπάρχουν εργαζόμενοι σε θέσεις εργασίας που κανονικά δεν είναι επανδρωμένες, πρέπει να τίθεται στη διάθεσή τους κατάλληλο σύστημα επικοινωνίας.
4. *Ασφαλή σημεία συγκέντρωσης και πίνακας κατανομής προσωπικού*
Όταν το απαιτεί το έγγραφο ασφαλείας και υγείας, καθορίζονται σημεία συγκέντρωσης, καταρτίζεται ονομαστικός κατάλογος για ενδεχόμενο προσκλητήριο και λαμβάνονται τα αναγκαία προς τούτο μέτρα.
5. *Μέσα εκκένωσης και διάσωσης*
- 5.1. Οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι εκπαιδευμένοι στις κατάλληλες ενέργειες που πρέπει να γίνονται σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.
- 5.2. Ο εξοπλισμός διάσωσης πρέπει να ευρίσκεται σε εύκολα προσπελάσιμες και κατάλληλα καθορισμένες θέσεις και να είναι έτοιμος προς χρήση.
- 5.3. Στην περίπτωση που οι οδοί διαφυγής είναι δυσχερείς και που υπάρχει ή ενδέχεται να υπάρξει αέρας ακατάλληλος για αναπνοή, πρέπει να προβλέπεται αυτοτελής εξοπλισμός διαφυγής για άμεση χρήση στη θέση εργασίας.
6. *Ασκήσεις ασφαλείας*
Στους χώρους εργασίας που συνήθως είναι επανδρωμένοι, πρέπει να γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα ασκήσεις ασφαλείας.
Σκοπός των ασκήσεων είναι, ιδίως, η εκπαίδευση και ο έλεγχος της ικανότητας των εργαζομένων στους οποίους έχουν ανατεθεί, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, συγκεκριμένα καθήκοντα που απαιτούν χρήση, χειρισμό ή λειτουργία των σωστικών εξοπλισμών, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που καθορίζονται στο έγγραφο ασφαλείας και υγείας που αναφέρεται στο σημείο 1.1.
Όπου αρμόζει, οι κατ' αυτόν τον τρόπο επιφορτισμένοι εργαζόμενοι πρέπει επίσης να μπορούν να ασκούνται στη χρήση, τον χειρισμό ή τη λειτουργία αυτού του εξοπλισμού.
7. *Εξοπλισμός υγιεινής*
- 7.1. *Αποδυτήρια και ερμάρια για τα ενδύματα*
- 7.1.1. Πρέπει να τίθενται στη διάθεση των εργαζομένων κατάλληλα αποδυτήρια εφόσον αυτοί πρέπει να φορούν ειδικά ρούχα εργασίας και εφόσον δεν είναι δυνατόν για λόγους υγιεινής ή ευπρέπειας να ζητηθεί από αυτούς να αλλάζουν σε άλλο χώρο.
Τα αποδυτήρια πρέπει να έχουν εύκολη προσπέλαση, επαρκή χώρο και να είναι εφοδιασμένα με καθίσματα.
- 7.1.2. Τα αποδυτήρια πρέπει να είναι ικανοποιητικών διαστάσεων και να διαθέτουν εξοπλισμό ο οποίος να επιτρέπει σε κάθε εργαζόμενο να κλειδώνει τα ενδύματά του κατά τη διάρκεια της εργασίας.
Εάν οι συνθήκες το απαιτούν (π.χ. επικίνδυνες ουσίες, υγρασία, ρύποι) πρέπει να υπάρχουν ξεχωριστά ερμάρια για τον ιματισμό εργασίας και για την πολιτική περιβολή των εργαζομένων.
Πρέπει να προβλέπεται εξοπλισμός με τον οποίο ο εργαζόμενος θα μπορεί να στεγνώνει τα ρούχα εργασίας του.
- 7.1.3. Πρέπει να υπάρχουν χωριστά αποδυτήρια ή να προβλέπεται χωριστή χρήση τους από τους άνδρες και τις γυναίκες.
- 7.1.4. Όταν δεν χρειάζονται αποδυτήρια κατά την έννοια του σημείου 7.1.1, κάθε εργαζόμενος πρέπει να έχει χώρο εναπόθεσης των ενδυμάτων του.

- 7.2. Ντους και νιπτήρες
- 7.2.1. Πρέπει να προβλέπονται ντους κατάλληλα και σε επαρκή αριθμό για τους εργαζόμενους, εάν αυτό απαιτείται από τη φύση της εργασίας ή για λόγους υγιεινής.
- Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για ξεχωριστά ντους ανδρών και γυναικών ή για ξεχωριστή χρήση ντους.
- 7.2.2. Οι διαστάσεις των ντους πρέπει να επιτρέπουν σε κάθε εργαζόμενο να πλένεται απρόσκοπτα κάτω από κατάλληλες συνθήκες υγιεινής.
- Τα ντους πρέπει να έχουν ζεστό και κρύο τρεχούμενο νερό.
- 7.2.3. Στην περίπτωση που δεν απαιτούνται ντους κατά την έννοια του σημείου 7.2.1 πρώτο εδάφιο, πρέπει να προβλέπονται σε επαρκή αριθμό κατάλληλοι νιπτήρες με ζεστό και κρύο τρεχούμενο νερό κοντά στις θέσεις εργασίας και τα αποδυτήρια.
- Όταν λόγοι ευπρεπείας το απαιτούν, προβλέπονται χωριστοί νιπτήρες για άνδρες και γυναίκες ή χωριστή χρήση των νιπτήρων.
- 7.2.4. Στην περίπτωση που η αίθουσα των ντους ή των νιπτήρων χωρίζεται από τα αποδυτήρια, πρέπει να υπάρχει εύκολη επικοινωνία ανάμεσα στους δύο χώρους.
- 7.3. Αποχωρητήρια και νιπτήρες
- Κοντά στις θέσεις εργασίας, στους χώρους ανάπαυσης, στα αποδυτήρια και στα ντους ή στους νιπτήρες πρέπει να υπάρχει, σε ξεχωριστή εγκατάσταση, επαρκής αριθμός αποχωρητηρίων και νιπτήρων προς χρήση των εργαζομένων.
- Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για ξεχωριστά αποχωρητήρια για άνδρες και γυναίκες ή για ξεχωριστή χρήση των αποχωρητηρίων.
8. Χώροι και εγκαταστάσεις πρώτων βοηθειών
- 8.1. Ο εξοπλισμός πρώτων βοηθειών πρέπει να είναι προσαρμοσμένος στην εκτελούμενη εργασία.
- Προβλέπονται ένας ή πλείονες χώροι παροχής πρώτων βοηθειών.
- Μέσα στους χώρους αυτούς, πρέπει να είναι τοποθετημένες σε εμφανή θέση οδηγίες για την παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση ατυχήματος.
- 8.2. Οι χώροι πρώτων βοηθειών πρέπει να είναι εξοπλισμένοι με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις και το υλικό πρώτων βοηθειών. Τα φορεία πρέπει να έχουν εύκολη πρόσβαση στους χώρους αυτούς.
- Στους χώρους πρώτων βοηθειών τοποθετούνται σήματα σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες που μεταφέρουν την οδηγία 92/58/ΕΟΚ.
- 8.3. Εξάλλου, υλικό πρώτων βοηθειών πρέπει να υπάρχει παντού όπου αυτό απαιτείται από τις συνθήκες εργασίας.
- Πρέπει να είναι ευπρόσιτο και κατάλληλα επισημασμένο.
- 8.4. Στη χρήση του υπάρχοντος εξοπλισμού πρώτων βοηθειών πρέπει να έχει εκπαιδευτεί ικανός αριθμός εργαζομένων.
9. Οδοί επικοινωνίας
- Αν στο χώρο εργασίας εισέρχονται οδικά οχήματα πρέπει να καθοριστούν και οι αναγκαίοι κανόνες κυκλοφορίας.

ΤΜΗΜΑ Γ

Ελάχιστες ειδικές προδιαγραφές «θαλάσσης»

1. Προκαταρκτική παρατήρηση
- 1.1. Με επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 3 παράγραφος 2, ο εργοδότης, ο οποίος σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές είναι υπεύθυνος για το χώρο εργασίας που καλύπτεται από το παρόν τμήμα Γ, πράττει τα δέοντα ώστε το έγγραφο ασφάλειας και υγείας να αποδεικνύει ότι έχουν ληφθεί όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, τόσο υπό κανονικές όσο και υπό κρίσιμες συνθήκες.
- Για το σκοπό αυτό, στο έγγραφο πρέπει:
- α) να προσδιορίζονται οι ειδικοί κίνδυνοι που συνδέονται με το χώρο εργασίας, περιλαμβανομένης οποιασδήποτε δραστηριότητας που σχετίζεται με το χώρο αυτό, οι οποίοι θα μπορούσαν να προκαλέσουν ατυχήματα με σοβαρές επιπτώσεις στην ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων που αφορά το ζήτημα αυτό·
- β) να εκτιμάται ο βαθμός σοβαρότητας των ειδικών κινδύνων που αναφέρονται στο στοιχείο α)·

- γ) να αποδεικνύεται ότι έχουν ληφθεί οι κατάλληλες προφυλάξεις για να αποφευχθούν τα ατυχήματα που αναφέρονται στο στοιχείο α), να περιορισθεί η εξάπλωση των ατυχημάτων και να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική και ελεγχόμενη εκκένωση του χώρου εργασίας υπό κρίσιμες συνθήκες·
- δ) να αποδεικνύεται ότι το σύστημα διαχείρισης είναι το αρμόζον για την τήρηση των απαιτήσεων της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ καθώς και της παρούσας οδηγίας τόσο υπό κανονικές όσο και υπό κρίσιμες συνθήκες.

1.2. Ο εργοδότης τηρεί τις διαδικασίες και τις λεπτομέρειες που προβλέπει το έγγραφο ασφαλείας και υγείας κατά την κατάσταση και την εφαρμογή όλων των σχετικών φάσεων που καλύπτει η παρούσα οδηγία.

1.3. Οι διάφοροι εργοδότες οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για διάφορους χώρους εργασίας συνεργάζονται, εφόσον απαιτείται, στην προετοιμασία των εγγράφων ασφαλείας και υγείας και στις ενέργειες για την εξασφάλιση της ασφαλείας και της υγείας των εργαζομένων.

2. Πυρανίχνευση και καταπολέμηση των πυρκαγιών

2.1. Λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα, τα οποία ορίζονται στο έγγραφο ασφαλείας και υγείας που αναφέρεται στο σημείο 1.1, για την αποφυγή, ανίχνευση και αντιμετώπιση των πυρκαγιών και την πρόληψη της εξάπλωσής τους.

Εν ανάγκη, θα πρέπει να προβλεφθούν φράγματα για την αναχαίτιση της πυρκαγιάς, ώστε να απομονώνονται οι περιοχές που παρουσιάζουν κίνδυνο πυρκαγιάς.

2.2. Σε όλους τους χώρους εργασίας πρέπει να υπάρχουν κατάλληλα συστήματα προστασίας και ανίχνευσης πυρκαγιάς, καθώς και συστήματα πυρόσβεσης και συναγερμού, ανάλογα με τους κινδύνους που προσδιορίζονται στο έγγραφο ασφαλείας και υγείας που αναφέρεται στο σημείο 1.1.

Τα συστήματα αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- συστήματα ανίχνευσης πυρκαγιάς,
- συναγερμούς πυρκαγιάς,
- αγωγούς νερού για την κατάσβεση του πυρός,
- πυροσβεστικούς κρουούς και υδροσωλήνες,
- συστήματα τύπου κατακλυσμού και εκτοξευτήρες ύδατος,
- αυτόματα συστήματα ραντισμού (σπρίνκλερς),
- συστήματα για την κατάσβεση φλεγόμενου αερίου,
- συστήματα πυροσβεστήρων αφρού,
- φορητούς πυροσβεστήρες,
- εξοπλισμούς πυροσβεστών.

2.3. Ο μη αυτόματος πυροσβεστικός εξοπλισμός πρέπει να είναι εύκολα προσπελάσιμος, απλός στη χρήση και, όπου είναι αναγκαίο, να προστατεύεται από φθορές.

2.4. Στο χώρο εργασίας πρέπει να φυλάσσεται ένα σχέδιο πυροπροστασίας, που να αναφέρει λεπτομερώς τα κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη, ανίχνευση και αντιμετώπιση της εκδήλωσης και της εξάπλωσης πυρκαγιάς.

2.5. Τα συστήματα ασφαλείας πρέπει να είναι απομονωμένα και προφυλαγμένα από τυχόν ατυχήματα, έτσι ώστε, σε περίπτωση ανάγκης, να μπορούν να επιτελέσουν τον προορισμό τους.

Όπου χρειάζεται, τα συστήματα αυτά είναι διπλά.

2.6. Ο εξοπλισμός πρέπει να επισημαίνεται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες που μεταφέρουν την οδηγία 92/58/ΕΟΚ.

Η επισημάνση αυτή πρέπει να είναι διαρκής και να τίθεται στα κατάλληλα σημεία.

3. Τηλεχειρισμός σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης

3.1. Όταν το απαιτεί το έγγραφο ασφαλείας και υγείας που αναφέρεται στο σημείο 1.1, πρέπει να προβλέπεται η εγκατάσταση συστήματος τηλεχειρισμού έκτακτης ανάγκης.

Το σύστημα αυτό πρέπει να διαθέτει σταθμούς ελέγχου εγκατεστημένους στα κατάλληλα σημεία και δυναμένους να χρησιμοποιηθούν σε κατάσταση ανάγκης. Περιλαμβάνει επίσης, αν απαιτείται, σταθμούς ελέγχου σε ασφαλή σημεία συγκέντρωσης και σε σταθμούς εκκένωσης.

3.2. Ο εξοπλισμός ο οποίος μπορεί να εφοδιασθεί με σύστημα τηλεχειρισμού που αναφέρεται στο σημείο 3.1, πρέπει τουλάχιστον να περιλαμβάνει συστήματα εξαερισμού και έκτακτης διακοπής της λειτουργίας εξοπλισμών που θα μπορούσαν να προκαλέσουν ανάφλεξη, σύστημα πρόληψης της διαρροής εύφλεκτων υγρών και αερίων, και συστήματα πυροπροστασίας και ελέγχου των φρεάτων.

4. *Μέσα επικοινωνίας υπό κανονικές συνθήκες και σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης*
- 4.1. Όταν το απαιτεί το έγγραφο ασφάλειας και υγείας, κάθε επανδρωμένος χώρος εργασίας πρέπει να διαθέτει:
- ένα οπτικοακουστικό σύστημα ικανό να εκπέμπει, σε περίπτωση ανάγκης, σήμα συναγερμού σε οποιαδήποτε θέση εργασίας υπάρχουν εργαζόμενοι,
 - ένα ακουστικό σύστημα ακουόμενο καθαρά σε όλα τα σημεία της εγκατάστασης στα οποία ευρίσκονται συχνά εργαζόμενοι,
 - ένα σύστημα ικανό να διατηρεί επικοινωνία με την ξηρά και τις υπηρεσίες διάσωσης.
- 4.2. Τέτοια συστήματα πρέπει να μπορεί να παραμένουν σε λειτουργία σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Το ακουστικό σύστημα συμπληρούται με συστήματα επικοινωνίας που δεν εξαρτώνται από την ευπρόσβλητη ηλεκτρική τροφοδοσία.
- 4.3. Σε κατάλληλες θέσεις πρέπει να υπάρχουν διατάξεις για την ενεργοποίηση του συναγερμού.
- 4.4. Όταν σε χώρους εργασίας που συνήθως δεν είναι επανδρωμένοι υπάρχουν εργαζόμενοι, πρέπει να τίθεται στη διάθεσή τους κατάλληλο σύστημα επικοινωνίας.
5. *Σημεία συγκέντρωσης και ονομαστικός κατάλογος*
- 5.1. Πρέπει να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για την προστασία των σταθμών εκκένωσης και των ασφαλών σημείων συγκέντρωσης από τη θερμότητα, τον καπνό και, στο μέτρο του δυνατού, τις συνέπειες μιας έκρηξης, καθώς και για την εξασφάλιση ανοιχτών οδών διαφυγής προς ή από τους σταθμούς εκκένωσης και τα σημεία συγκέντρωσης.
- Τα μέτρα αυτά πρέπει να προσφέρουν στους εργαζομένους προστασία επαρκούς διάρκειας ώστε, σε περίπτωση ανάγκης, να προλάβει να οργανωθεί και να εκτελεσθεί με κάθε ασφάλεια η επιχείρηση εκκένωσης και διάσωσης.
- 5.2. Όταν απαιτείται από το έγγραφο ασφαλείας και υγείας που αναφέρεται στο σημείο 1.1, ένας από τους προστατευμένους χώρους του σημείου 5.1 πρέπει να έχει τις κατάλληλες εγκαταστάσεις που θα επιτρέψουν τον τηλεχειρισμό των εξοπλισμών που προβλέπονται στο σημείο 3 του παρόντος τμήματος Γ και την επικοινωνία με την ξηρά και τις υπηρεσίες διάσωσης.
- 5.3. Τα ασφαλή σημεία συγκέντρωσης και οι σταθμοί εκκένωσης πρέπει να είναι εύκολα προσπελάσιμοι από τους χώρους κατοίκησης και εργασίας.
- 5.4. Για κάθε ασφαλή σημείο συγκέντρωσης τηρείται και αναρτάται υποχρεωτικώς ένας κατάλογος με τα ονόματα των εργαζομένων που έχουν καθοριστεί για το οικείο σημείο.
- 5.5. Συντάσσεται και αναρτάται σε κατάλληλα σημεία του χώρου εργασίας κατάλογος των εργαζομένων στους οποίους έχουν ανατεθεί ειδικά καθήκοντα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
- Οι εργαζόμενοι αυτοί αναφέρονται ονομαστικώς στις γραπτές οδηγίες που προβλέπονται στο μέρος Α σημείο 3/6.
6. *Μέσα εκκένωσης και διάσωσης*
- 6.1. Οι εργαζόμενοι πρέπει να εκπαιδεύονται όσον αφορά τις κατάλληλες ενέργειες που πρέπει να γίνονται σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
- Πέραν της γενικής εκπαίδευσης στα μέτρα έκτακτης ανάγκης, παρέχεται στους εργαζομένους εκπαίδευση και όσον αφορά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του χώρου εργασίας τους. Η εκπαίδευση αυτή θα πρέπει να προβλέπεται στο έγγραφο ασφάλειας και υγείας που αναφέρεται στο σημείο 1.1 σχετικά με αυτόν τον χώρο εργασίας.
- 6.2. Οι εργαζόμενοι πρέπει να ασκηθούν καταλλήλως στις τεχνικές επιβίωσης, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που καθορίζονται στο έγγραφο ασφάλειας και υγείας που αναφέρεται στο σημείο 1.1.
- 6.3. Σε κάθε χώρο εργασίας πρέπει να υπάρχουν κατάλληλα και επαρκή μέσα ώστε, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, να είναι δυνατή η εκκένωση και η κατευθείαν διαφυγή προς τη θάλασσα.
- 6.4. Για τις περιπτώσεις ανθρώπου στη θάλασσα και εκκένωσης του χώρου εργασίας πρέπει να εκπονείται σχέδιο διάσωσης.
- Το σχέδιο, το οποίο βασίζεται στο έγγραφο ασφαλείας και υγείας που αναφέρεται στο σημείο 1.1, πρέπει να προβλέπει τη χρήση σωστικών σκαφών και ελικοπτέρων και να θέτει απαιτήσεις ως προς τη χωρητικότητα και τον χρόνο ενεργοποίησης των σωστικών σκαφών (stand-by vessels) και των ελικοπτέρων.
- Ο αναγκαίος χρόνος ενεργοποίησης πρέπει να αναγράφεται στο έγγραφο ασφαλείας και υγείας της οικείας εγκατάστασης.
- Τα σωστικά σκάφη (stand-by vessels) πρέπει να σχεδιάζονται και να εξοπλίζονται κατά τρόπο που να ικανοποιούνται οι ανάγκες της εκκένωσης και της διάσωσης.

6.5. Οι ελάχιστες απαιτήσεις για τα σωστικά σκάφη (life boats) σωστικές σχεδίες, σωστικούς σημαντήρες και σωσίβια που τίθενται στη διάθεση των εργαζομένων είναι οι ακόλουθες:

- να είναι προσαρμοσμένα και, ενδεχομένως, εξοπλισμένα έτσι ώστε να εξασφαλίζουν την επιβίωση για επαρκές χρονικό διάστημα,
- να επαρκούν για όλους τους εργαζομένους που μπορεί να χρειαστεί να τα χρησιμοποιήσουν,
- να είναι κατάλληλου τύπου για το χώρο εργασίας,
- να είναι κατασκευασμένα με αξιόπιστα υλικά, δεδομένης της ζωτικής τους σημασίας και των περιστάσεων υπό τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθούν ή να είναι έτοιμα για χρήση,
- να έχουν χρώμα που να τα καθιστά ευδιάκριτα κατά τη χρήση και να διαθέτουν συστήματα χάρις στα οποία θα μπορείει ο χρήστης να προσελκύσει την προσοχή των συνεργείων διάσωσης.

6.6. Τα κατάλληλα σωστικά μέσα πρέπει να είναι έτοιμα για χρήση.

7. Ασκήσεις ασφάλειας

Στους χώρους εργασίας που συνήθως είναι επανδρωμένοι πρέπει να γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα ασκήσεις ασφάλειας κατά τις οποίες:

- οι εργαζόμενοι που σε περίπτωση ανάγκης έχουν οριστεί να αναλάβουν συγκεκριμένη αποστολή προϋποθέτουμε τη χρήση, χειρισμό ή λειτουργία του εξοπλισμού διάσωσης, εκπαιδεύονται και υφίστανται εξέταση επάρκειας προς εκτέλεση των καθηκόντων τους, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που καθορίζονται στο έγγραφο ασφάλειας και υγείας που αναφέρεται στο σημείο 1.1.

Ενδεχομένως, οι εργαζόμενοι θα πρέπει επίσης να μπορούν να ασκηθούν στη χρήση, το χειρισμό και τη λειτουργία του εξοπλισμού αυτού,

- όλος ο εξοπλισμός έκτακτης ανάγκης που χρησιμοποιείται στην άσκηση εξετάζεται, καθαρίζεται και, σε περίπτωση που είναι αναγκαίο, ξαναγεμίζεται ή αντικαθίσταται, όλος δε ο φορητός εξοπλισμός επιστρέφεται στη θέση στην οποία φυλάσσεται κανονικά,

- ελέγχεται η λειτουργία των σωστικών σκαφών (life boats).

8. Εγκαταστάσεις υγιεινής

8.1. Αποδυτήρια και ιματιοθήκες

8.1.1. Πρέπει να διατίθενται κατάλληλα αποδυτήρια στους εργαζομένους που είναι υποχρεωμένοι να φορούν ειδικό ιματισμό εργασίας και όταν, για λόγους υγείας και ευπρέπειας, δεν είναι δυνατόν να τους ζητηθεί να αλλάζουν ρούχα σε άλλο χώρο.

Τα αποδυτήρια πρέπει να είναι εύκολα προσπελάσιμα, να έχουν επαρκή χωρητικότητα και να είναι εφοδιασμένα με καθίσματα.

8.1.2. Τα αποδυτήρια πρέπει να είναι αρκετά μεγάλα και να έχουν τον κατάλληλο εξοπλισμό ώστε να μπορεί ο κάθε εργαζόμενος να κλειδώνει τα ρούχα του κατά τις ώρες εργασίας.

Όταν το απαιτούν οι περιστάσεις (π.χ. επικίνδυνες ουσίες, υγρασία, ρύποι), τα ερμάρια του ιματισμού εργασίας πρέπει να είναι χωριστά από τα ερμάρια της πολιτικής περιβολής.

Πρέπει να προβλέπεται εξοπλισμός για το στέγνωμα των υγρών ρούχων εργασίας.

8.1.3. Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για ξεχωριστά αποδυτήρια ή για ξεχωριστή χρήση των αποδυτηρίων από άντρες και γυναίκες.

8.1.4. Όταν δεν χρειάζονται αποδυτήρια κατά την έννοια του σημείου 8.1.1, κάθε εργαζόμενος πρέπει να έχει στην διάθεσή του ένα χώρο όπου θα τακτοποιεί τα ρούχα του.

8.2. Ντους και νιπτήρες

Εκτός από τις εγκαταστάσεις που υπάρχουν στο χώρο των καταλυμάτων, πρέπει να προβλέπονται, αν είναι αναγκαία, τα κατάλληλα ντους και νιπτήρες κοντά στους χώρους εργασίας.

8.3. Αποχωρητήρια και νιπτήρες

Εκτός από τις εγκαταστάσεις που υπάρχουν στο χώρο των καταλυμάτων, πρέπει να προβλέπονται, αν είναι αναγκαίο, αποχωρητήρια και νιπτήρες κοντά στις θέσεις εργασίας.

Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για ξεχωριστά αποχωρητήρια ανδρών και γυναικών ή για ξεχωριστή χρήση των αποχωρητηρίων.

9. Αίθουσες και εξοπλισμοί πρώτων βοηθειών

9.1. Ανάλογα με το μέγεθος της εγκατάστασης και το είδος της εκτελούμενης εργασίας, πρέπει να προβλέπονται μία ή περισσότερες αίθουσες πρώτων βοηθειών.

9.2. Στις αίθουσες πρώτων βοηθειών πρέπει να υπάρχουν ο κατάλληλος εξοπλισμός, εγκαταστάσεις και φάρμακα, καθώς και ικανός αριθμός εργαζομένων οι οποίοι να έχουν εκπαιδευθεί κατάλληλα ώστε να μπορούν να παράσχουν τις πρώτες βοήθειες ή, ενδεχομένως, να εφαρμόσουν την αναγκαία αγωγή υπό την καθοδήγηση γιατρού (παρόντος ή όχι).

Οι αίθουσες πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες που μεταφέρουν την οδηγία 92/58/ΕΟΚ.

- 9.3. Επιπλέον, εξοπλισμός πρώτων βοηθειών πρέπει να υπάρχει σε όλους τους χώρους στους οποίους οι συνθήκες εργασίας το επιβάλλουν.

Ο εξοπλισμός αυτός πρέπει να είναι ευπρόσιτος και να φέρει κατάλληλη επισήμανση.

10. Καταλύματα

- 10.1. Αν η φύση, η κλίμακα και η διάρκεια των εργασιών το απαιτούν, ο εργοδότης πρέπει επίσης να προσφέρει στους εργαζομένους κατάλυμα που πρέπει:

- να προστατεύεται δεόντως από τις συνέπειες έκρηξης, τη διείσδυση καπνού και αερίου και την εκδήλωση και εξάπλωση πυρκαγιάς, όπως καθορίζεται στο έγγραφο ασφάλειας και υγείας που αναφέρεται στο σημείο 1.1,
- να είναι κατάλληλα εξοπλισμένα με εγκαταστάσεις εξαερισμού, θέρμανσης και φωτισμού,
- να έχει σε κάθε όροφο δύο τουλάχιστον ανεξάρτητες εξόδους που οδηγούν σε οδούς διαφυγής,
- να προστατεύεται από το θόρυβο, τις οσμές και τους καπνούς που προέρχονται από άλλες περιοχές και ενδέχεται να είναι επικίνδυνα για την υγεία και από τις κακές καιρικές συνθήκες,
- να χωρίζεται από κάθε θέση εργασίας και να είναι εγκαταστημένο μακριά από τις επικίνδυνες περιοχές.

- 10.2. Τα καταλύματα πρέπει να περιέχουν αρκετά κρεβάτια ή κουκέτες για τους εργαζομένους που πρέπει να κοιμούνται επί τόπου.

Όλοι οι χώροι ύπνου πρέπει να διαθέτουν ικανοποιητικό χώρο ώστε οι χρήστες να μπορούν να τακτοποιούν τα ρούχα τους.

Πρέπει να προβλέπονται χωριστοί κοιτώνες για άνδρες και γυναίκες.

- 10.3. Τα καταλύματα πρέπει να περιλαμβάνουν επαρκή αριθμό ντους και νιπτήρων με ζεστό και κρύο τρεχούμενο νερό.

Πρέπει να γίνει πρόβλεψη για ξεχωριστούς θαλάμους ντους ή ξεχωριστή χρήση των θαλάμων ντους για άνδρες και γυναίκες.

Τα ντους πρέπει να είναι αρκετά μεγάλα ώστε να επιτρέπουν σε κάθε εργαζόμενο να πλένεται ανενόχλητα κάτω από αποδεκτές συνθήκες υγιεινής.

- 10.4. Τα καταλύματα πρέπει να είναι εξοπλισμένα με επαρκή αριθμό αποχωρητηρίων και νιπτήρων.

Πρέπει να γίνει πρόβλεψη για ξεχωριστά αποχωρητήρια ή για χωριστή χρήση των αποχωρητηρίων από άνδρες και γυναίκες.

- 10.5. Τα καταλύματα και ο εξοπλισμός τους πρέπει να συντηρούνται έτσι ώστε να πληρούν τους ενδεδειγμένους κανόνες υγιεινής.

11. Χρήση ελικοπτέρου

- 11.1. Τα ελικοδρόμια στους χώρους εργασίας πρέπει να έχουν ικανοποιητικό μέγεθος και να είναι τοποθετημένα έτσι ώστε να παρέχουν άνετη προσέγγιση που να επιτρέπει στο μεγαλύτερο ελικόπτερο που χρησιμοποιεί το ελικοδρόμιο να προσγειώνεται/απογειώνεται κάτω από τις δυσμενέστερες συνθήκες που ενδέχεται να αντιμετωπιστούν κατά τη χρήση του.

Ο σχεδιασμός και η κατασκευή του ελικοδρομίου πρέπει να ανταποκρίνονται στον προορισμό του.

- 11.2. Για την περίπτωση που θα χρειαστεί, ύστερα από ατύχημα, να γίνει μεταφορά με ελικόπτερο, πρέπει να υπάρχει πάντοτε έτοιμο το σχετικό υλικό, το οποίο και θα φυλάσσεται εγγύτητα του χώρου προσγειώσεως.

- 11.3. Στις εγκαταστάσεις όπου υπάρχουν εργαζόμενοι, πρέπει να είναι παρούσα στο ελικοδρόμιο, όταν τούτο ευρίσκεται εν χρήσει, μια ομάδα άμεσης επέμβασης, επαρκούς αριθμού και εκπαίδευσης.

12. Τοποθέτηση εγκαταστάσεων στη θάλασσα — Ασφάλεια και σταθερότητα

- 12.1. Κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεων τοποθέτησης εγκαταστάσεων στη θάλασσα λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων των εξορυκτικών διαγεωτρήσεων βιομηχανιών.

- 12.2. Οι εργασίες προπαρασκευής της τοποθέτησης των εγκαταστάσεων στη θάλασσα πρέπει να γίνονται με τρόπο που να διασφαλίζει την ασφάλεια και τη σταθερότητά τους.

- 12.3. Οι εξοπλισμοί και διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο σημείο 12.1 πρέπει να μειώνουν στο ελάχιστο τους κινδύνους που διατρέχουν οι εργαζόμενοι των εξορυκτικών διαγεωτρήσεων βιομηχανιών, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τόσο τις κανονικές όσο και τις κρίσιμες συνθήκες.